SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:946

av Julia Algotsson (C)

Stamnätets utbyggnad i hela landet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra åt Svenska kraftnät att utreda åtgärder för utbyggnation av och investering i norra Sveriges stamnät så att detta sker i tillräcklig omfattning och i tid för att matcha den industriella investeringsviljan, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att investeringar i stamnätet inte enbart bör bygga på prognos utan göras med marginal för att även möjliggöra framtida och ytterligare elintensiva investeringar i hela Sverige, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

I Västerbotten och övriga norra Sverige visar företag nu ett stort intresse för att genomföra etableringar, inte minst kopplat till den gröna omställningen, med tillhörande tusentals arbetstillfällen. Detta är en trend som pågått i många år. Det uppvisade intresset inger framtidshopp och optimism både hos det befintliga näringslivet, lokalpolitiken och medborgarna. En etablering av exempelvis två tusen arbetstillfällen kan få mycket stor effekt i de fall den görs i en liten kommun, och innebära en stor skjuts i positiv riktning för kommunens utveckling.

För några år sedan visade ett elintensivt företag intresse för en etablering i Västerbotten, Robertsfors kommun, i kölvattnet av den gröna nyindustrialiseringsvågen. Dessvärre var bristen på tillgänglig el ett hinder som satte käppar i hjulen. Det statliga bolaget

Svenska kraftnät klarar inte den överföringskapacitet som efterfrågades, och gav besked om många års väntetid på en anslutningspunkt. Exemplet är inte unikt utan återfinnes i flera kommuner runt om i Sverige. Det gör det svårt att locka små och stora investerare som kräver en anslutning till stamnätet.

Hittills har den allmänna uppmärksamheten i el-debatten fokuserats på överföringskapaciteten från norr till söder och de flaskhalsar som finns i den mellersta och södra delen av vårt land. Svenska kraftnät har därför aviserat en kraftfull utbyggnad av stamnätet fram till 2040. I nätutvecklingsplanen för 2026 - 2035 finns även satsningar i norr under paketet Norrlandskusten. Samtidigt bedömer Svenska kraftnät att Norrlandskustens paket inte täcker hela det ansökta uttagsbehovet, och att ytterligare åtgärder måste utredas. Planerna är dessutom förenade med en osäkerhet i såväl omfattning som tidsplan.

De begränsningar som nu uppstår i norr måste tas på allvar så att potentialen kan tillvaratas. Intresset för grön industri i Norrland är inte bara en fantastisk möjlighet för orter och kommuner som historiskt tampats med tillväxt, utan något som gör stor nytta för Sverige i våra kliv mot en grön omställning. När förfrågningar om etableringar i dessa regioner inkommer kontinuerligt är det mycket problematiskt med långa väntetider. Det är därför av vikt att Svenska kraftnät inte underskattar behovet av utbyggnad, utan tvärt om tar höjd för att skapa utrymme för ytterligare etableringar i framtiden. Detta bör ges regeringen till känna.

Julia Algotsson (C)